

รายงานสถานการณ์ศัตรูไม้ยืนต้น
วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔
กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๖๒๖

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูไม้ยืนต้น

๑. สถานการณ์การปลูกไม้ยืนต้น

- ๑.๑ พื้นที่ปลูกมะพร้าวทั้งหมด ๗๔ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑,๑๐๖,๒๘๙ ไร่
- ๑.๒ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งหมด ๗๗ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๖,๖๒๘,๖๒๗ ไร่
- ๑.๓ พื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมด ๗๐ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒๔,๖๗๒,๐๐๑ ไร่
- ๑.๔ พื้นที่ปลูกกาแฟทั้งหมด ๖๑ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๓๖๖,๙๕๑ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูไม้ยืนต้นที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูมะพร้าว

๒.๑.๑ หนอนหัวดำ พื้นที่ระบาด ๒๔ จังหวัด จำนวน ๙,๘๐๙.๕๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒.๕๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๙,๘๐๗ ไร่) แบ่งเป็น

๑) การทำลายระดับน้อย	จำนวน ๖,๘๙๐.๗๕ ไร่	(๗๐.๒๕%)
๒) การทำลายระดับปานกลาง	จำนวน ๒,๓๘๓.๒๕ ไร่	(๒๔.๓๐%)
๓) การทำลายระดับรุนแรง	จำนวน ๕๓๕.๕๐ ไร่	(๕.๔๖%)

๒.๑.๒ แมลงดำหนาม พื้นที่ระบาด ๒๖ จังหวัด จำนวน ๒๒,๓๘๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๖๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๒,๓๑๕ ไร่) แบ่งเป็น

๑) การทำลายระดับน้อย	จำนวน ๘,๕๓๘ ไร่	(๓๘.๑๕%)
๒) การทำลายระดับปานกลาง	จำนวน ๑๓,๖๓๐.๕๐ ไร่	(๖๐.๙๐%)
๓) การทำลายระดับรุนแรง	จำนวน ๒๑๑.๕๐ ไร่	(๐.๙๕%)

๒.๑.๓ ดิวังแรด พื้นที่ระบาด ๒๒ จังหวัด จำนวน ๗,๘๘๕.๗๕ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒๐.๕๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๗,๘๖๕.๒๕ ไร่)

๒.๑.๔ ดิวังวงง พื้นที่ระบาด ๑๑ จังหวัด จำนวน ๑,๒๗๒.๕๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑๓.๕๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๒๘๖ ไร่)

๒.๑.๕ ไรสีขามะพร้าว พื้นที่ระบาด ๖ จังหวัด จำนวน ๒,๖๐๔.๗๕ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๒.๒ ศัตรูปาล์มน้ำมัน

๒.๒.๑ ดิวังแรด พื้นที่ระบาด ๘ จังหวัด จำนวน ๑,๙๐๘.๗๕ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๔๑.๒๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๙๕๐ ไร่)

๒.๒.๒ โรคลำต้นเน่า พื้นที่ระบาด ๕ จังหวัด จำนวน ๘๓๗ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๓ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๘๔๐ ไร่)

๒.๓ ศัตรูยางพารา

๒.๓.๑ โรครากขาว พื้นที่ระบาด ๙ จังหวัด จำนวน ๔๔๔ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๓๓ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๕๒๗ ไร่)

๒.๓.๒ โรคใบร่วง พื้นที่ระบาด ๑๑ จังหวัด จำนวน ๗๙๓,๑๙๖.๘๗ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๔,๖๓๗.๕๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๗๘๘,๕๕๙.๓๗ ไร่)

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ การควบคุมศัตรูมะพร้าว

๓.๑.๑ ถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำเรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว และการดูแลสวนมะพร้าว ให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ

๓.๑.๒ ตัดทางใบมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำทำลายไปเผาทำลายทิ้งนอกแปลง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์

๓.๑.๓ ปล่อยแตนเบียนบราคอน (*Bracon hebetor*) เพื่อควบคุมการระบาดของหนอนหัวดำในพื้นที่ โดยขอรับการสนับสนุนจากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช (ศทอ.)

๓.๑.๔ ส่งเสริมให้เกษตรกรภายใต้ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ผลิตขยายแตนเบียนบราคอน (*Bracon hebetor*) เพื่อใช้ควบคุมการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าว

๓.๑.๕ ปล่อยแตนเบียนอะซีโคเดส (*Asecodes hispinarum*) เพื่อควบคุมการระบาดของแมลงดำหนามมะพร้าวในพื้นที่ โดยขอรับการสนับสนุนจากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช (ศทอ.)

๓.๑.๖ ใช้กาคัทพีโรโมน ใช้ตาข่ายดักจับด้วงแรด และด้วงวงใน ระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย และทำกองล่อ โดยใช้เชื้อราเมตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) เพื่อกำจัดด้วงแรด และด้วงวงในระยะดักแด้ และระยะตัวหนอน

๓.๑.๗ ไรสีขามะพร้าวจะเข้าทำลายอยู่ภายในขั้วผลมะพร้าวทำให้การพบนสารฆ่าไรไม่สามารถโดนตัวได้โดยตรง ดังนั้นการป้องกันกำจัดให้เน้นพ่นสารฆ่าไรในระยะมะพร้าวติดจั่นจนถึงระยะผลขนาดเล็กลงกัน ประมาณ ๑ สัปดาห์ ซึ่งเป็นระยะที่ไรสีขามะพร้าวเข้าทำลาย ใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร โดยให้สลักกลุ่มสารฆ่าไรตามลักษณะกลไกการออกฤทธิ์โดย IRAC ดังนี้

- โพรพาร์โกต์ ๓๐% ดับบลิวพี อัตรา ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (สารกลุ่ม ๑๒)
- อะมิทราซ ๒๐% อีซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (สารกลุ่ม ๑๙)
- กำมะถันผง ๘๐% ดับบลิวพี อัตรา ๖๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (สารกลุ่ม UN) ***ห้ามผสมกับสารชนิดอื่น
- ไพริดาเบน ๒๐% ดับบลิวพี อัตรา ๑๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (สารกลุ่ม ๑๒)

๓.๑.๘ การใช้สารเคมีควบคุมการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าว

- กรณีมะพร้าวที่มีความสูงมากกว่า ๑๒ เมตรขึ้นไป ห้ามใช้กับมะพร้าวน้ำหอม มะพร้าวกะทิ และมะพร้าวที่ใช้ทำน้ำตาล ใช้สารอิมามิกตินเบนโซเอต ๑.๙๒% อีซี เข้มข้นโดยไม่ต้องผสมน้ำฉีดเข้าที่ลำต้น มะพร้าวอัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อต้น โดยใช้ส่วนเจาะรูให้เอียงลงประมาณ ๔๕ องศา จำนวน ๒ รู ให้ตรงข้ามกัน เจาะรูให้ลึก ๑๐ - ๑๕ เซนติเมตร ขึ้นอยู่กับขนาดของดอกสว่าน ตำแหน่งของรูอยู่สูงจากพื้นดินประมาณ ๑ เมตร แล้วฉีดสารฆ่าแมลงลงไปรูละ ๑๕ มิลลิลิตร ปิดรูด้วยดินน้ำมัน วิธีนี้จะป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวได้นานมากกว่า ๓ เดือน

- กรณีมะพร้าวที่มีความสูงน้อยกว่า ๑๒ เมตร รวมทั้งมะพร้าวกะทิ มะพร้าวน้ำหอมและมะพร้าวที่ใช้ทำน้ำตาล ในพื้นที่ที่มีการระบาดรุนแรง และไม่มีการปล่อยแตนเบียน ให้พ่นทรงพุ่มด้วยสารฟลูเบนโดอะไมด์ ๒๐% ดับบลิวพี อัตรา ๕ กรัม หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล ๕.๑๗% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร หรือ สปินโนแซต ๑๒% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร (สารนี้มีพิษสูงต่อผึ้ง ไม่ควรใช้ในสวนมะพร้าวที่มีการเลี้ยงผึ้ง) หรือ ลูเฟนนูรอน ๕% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร (สารนี้มีพิษสูงต่อกุ้ง ไม่ควรใช้บริเวณที่มีการเลี้ยงกุ้ง) โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่ง

ตามอัตราที่กำหนดผสมน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นให้ทั่วทรงพุ่มบริเวณใต้ใบ ๑ - ๒ ครั้ง ควรใช้เครื่องยนต์พ่นสารที่สามารถควบคุมแรงดันได้ และมีแรงดันไม่น้อยกว่า ๓๐ บาร์ กรณีที่มีการปล่อยแตนเบียน ให้พ่นสารเคมีก่อน ประมาณ ๒ สัปดาห์ ค่อยทำการปล่อยแตนเบียน กรณีที่มีการเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของหนอนหัวดำมะพร้าว สามารถใช้วิธีการนี้ได้เช่นเดียวกัน

๓.๒ การควบคุมศัตรูปาล์มน้ำมัน

๓.๒.๑ รมรังคิให้เกษตรกรดูแลสวนปาล์มน้ำมันให้สะอาด กำจัดวัชพืชบริเวณสวนปาล์มน้ำมัน เก็บเศษซากพืชไปเผาทำลาย เพื่อไม่ให้แหล่งแพร่พันธุ์ของด้วงแรดแก่เกษตรกร และหมั่นสำรวจสวนปาล์มน้ำมัน อย่างสม่ำเสมอ

๓.๒.๒ ใช้กำดักฟีโรโมน และใช้ตาข่ายดักจับด้วงแรดในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย

๓.๒.๓ ทำกองล่อโดยใช้เชื้อราเมตตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) โดยขอรับการสนับสนุนเชื้อราเมตตาไรเซียมจากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช (ศทอ.) เพื่อกำจัดด้วงแรดในระยะดักด้ และระยะตัวหนอน

๓.๒.๔ ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ทาบริเวณที่เกิดโรคลำต้นเน่าของปาล์มน้ำมัน เพื่อควบคุมการระบาดไม่ให้ลุกลามไปยังต้นอื่น ๆ

๓.๓ การควบคุมศัตรูยางพารา

๓.๓.๑ ประชาสัมพันธ์ และแจ้งเตือนการระบาดของโรครากขาว และโรคใบร่วง ที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับสวนยางพาราแก่เกษตรกร

๓.๓.๒ ถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดโรครากขาว โดยการขุดคูล้อมบริเวณต้นที่เป็นโรคขนาดคูกว้าง ๓๐ เซนติเมตร ลึก ๖๐ เซนติเมตร ไปทางหัวและท้ายในแถวเดียวกันข้างละ ๒ ต้น และกึ่งกลางระหว่างแถวข้างเคียงกับแถวถัดไปทั้งสองข้าง เพื่อป้องกันไม่ให้โรคแพร่ระบาดไปยังต้นอื่นโดยการสัมผัสกันของราก ซึ่งจะขุดลอกคูทุกปี

๓.๓.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ฉีดพ่นบริเวณที่เกิดโรคเพื่อควบคุมการระบาดของโรครากขาว และโรคใบร่วง

๓.๓.๔ สำหรับต้นยางพาราที่พบว่าเป็นโรครากขาวระยะรุนแรง ให้เกษตรกรใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการ หรือใช้สารเคมีโพพพิโคนาโซล 25% อีซี อัตรา ๓๐ ซีซีต่อน้ำ ๓ ลิตรต่อต้น ราวบริเวณที่เป็นโรครากขาว

๓.๓.๕ สำหรับต้นยางพาราที่พบว่าเป็นโรคใบร่วงระยะรุนแรง ให้เกษตรกรใช้สารเคมีตามคำแนะนำของสถาบันวิจัยยาง การยางแห่งประเทศไทย โดยวิธีพ่น ดังนี้

- เบนิมิล อัตรา ๒๐ - ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ อัตรา ๒ ซีซี พ่นอัตรา ๑๐๐ ลิตรต่อไร่
- โพรพิเนป หรือ แมนโคเซป หรือ คลอโรโรโลนิล อัตรา ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ อัตรา ๒ ซีซี พ่นอัตรา ๑๐๐ ลิตรต่อไร่
- เฮกซาโคนาโซล อัตรา ๓๐ - ๔๐ ซีซีต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ อัตรา ๒ ซีซี พ่นอัตรา ๑๐๐ ลิตรต่อไร่
- โพรพิโคนาโซล อัตรา ๑๐ - ๑๕ ซีซีต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ อัตรา ๒ ซีซี พ่นอัตรา ๑๐๐ ลิตรต่อไร่
- ไทโอฟาเนต-เมทิล อัตรา ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ อัตรา ๒ ซีซี พ่นอัตรา ๑๐๐ ลิตรต่อไร่

๔.การคาดการณ์ศัตรูไม้ยืนต้น ในช่วงระหว่างวันที่ ๑ - ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

ภาคเหนือ

- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหนาม และด้วงแรด
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนหัวดำ ด้วงแรด และโรคลำต้นเน่า
- ยางพารา ระวัง โรครากขาว และโรคเส้นดำ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหนาม ตั๊กแตน และด้วงงวง
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนหัวดำ ตั๊กแตน และโรคลำต้นเน่า
- ยางพารา ระวัง โรครากขาว โรคหน้ำยางแห้ง และโรคใบร่วง

ภาคกลาง และภาคตะวันตก

- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหนาม ตั๊กแตน ด้วงงวง หนอนกินจั่น และไรสีขา
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนหัวดำ โรคลำต้นเน่า และโรคทะลายเน่า
- ยางพารา ระวัง โรครากขาว และโรคใบร่วง

ภาคตะวันออก

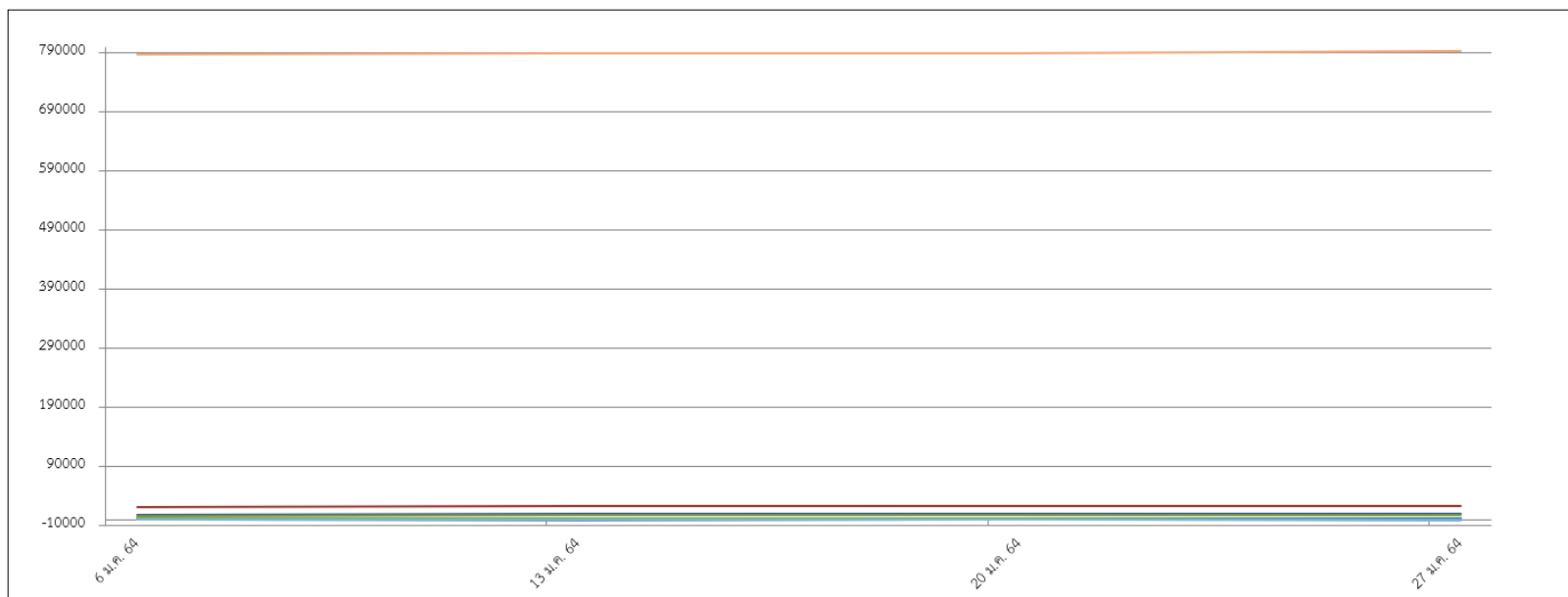
- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหนาม ตั๊กแตน ด้วงงวง หนอนกินจั่น และไรสีขา
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนหัวดำ โรคทะลายเน่า และโรคลำต้นเน่า
- ยางพารา ระวัง โรครากขาว และโรคใบร่วง

ภาคใต้

- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหนาม ตั๊กแตน ด้วงงวง และหนอนกินจั่น
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนหัวดำ หนอนหน้าแมว ตั๊กแตน และโรคลำต้นเน่า
- ยางพารา ระวัง โรคใบร่วง โรคเส้นดำ และโรครากขาว

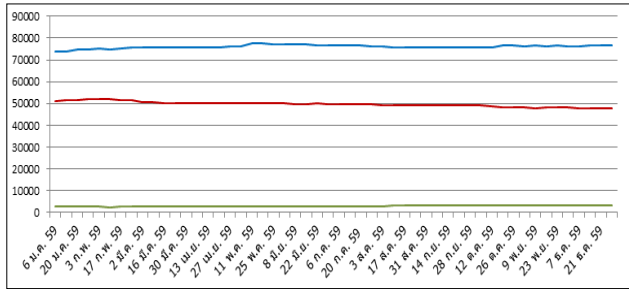
กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูไม้ยืนต้น ปี ๒๕๖๔

ภาพรวมทั้งประเทศ

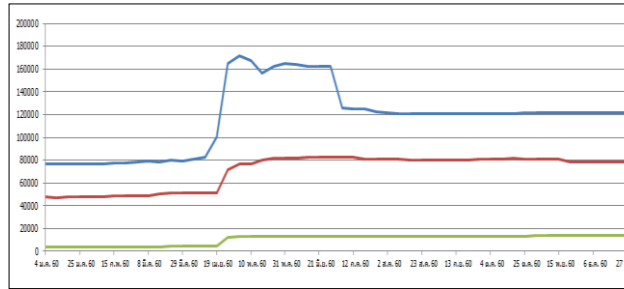

- หนอนหัวดำ - มะพร้าว ๙,๘๐๙.๕๐ ไร่
- แมลงดำหนาม - มะพร้าว ๒๒,๓๘๐ ไร่
- ด้วงแรด - มะพร้าว ๗,๘๘๕.๗๕ ไร่
- ด้วงงวง - มะพร้าว ๑,๒๗๒.๕๐ ไร่
- โรสีขามะพร้าว - มะพร้าว ๒,๖๐๔.๗๕ ไร่
- ด้วงแรด - ปาล์มน้ำมัน ๑,๙๐๘.๗๕ ไร่
- โรคลำต้นเน่า - ปาล์มน้ำมัน ๘๓๗ ไร่
- โรครากขาว - ยางพารา ๔๙๔ ไร่
- โรคใบร่วง - ยางพารา ๗๙๓,๑๙๖.๘๗ ไร่

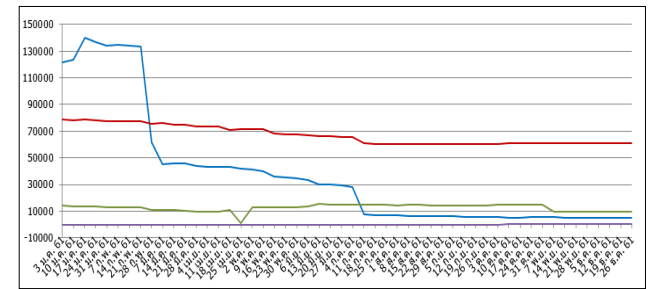
กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูมะพร้าว ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔

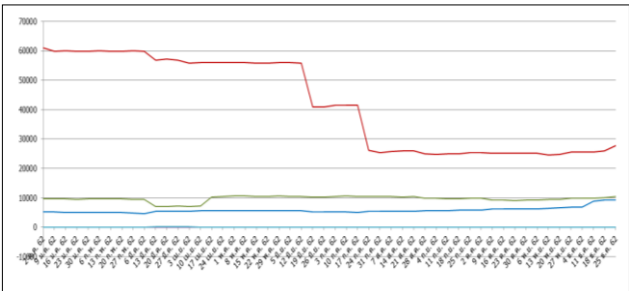
ปี ๒๕๕๙

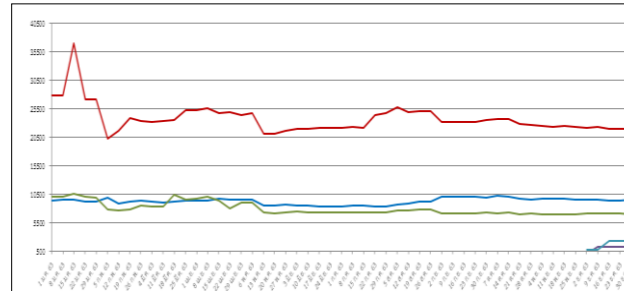
ปี ๒๕๖๐

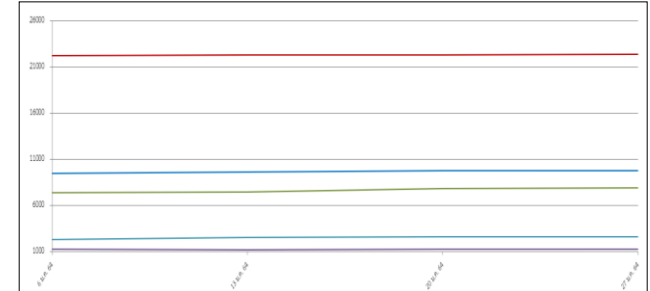
ปี ๒๕๖๑

ปี ๒๕๖๒

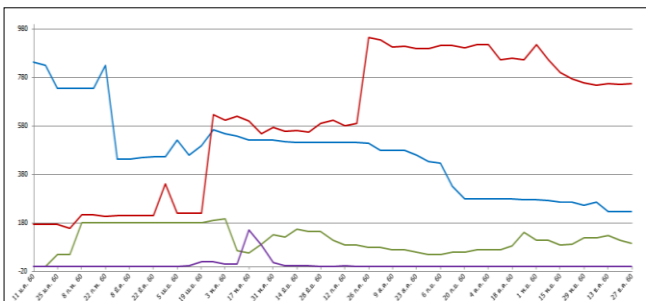
ปี ๒๕๖๓

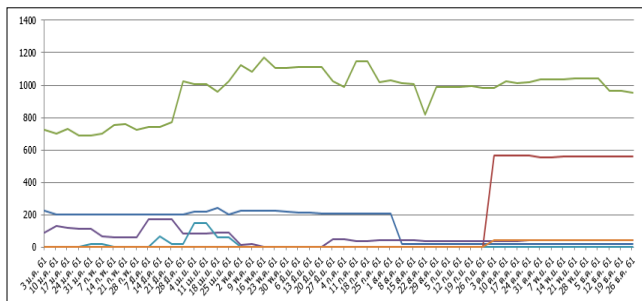
ปี ๒๕๖๔

- หนอนหัวดำ ๙,๘๐๙.๕๐ ไร่
- แมลงดำหนาม ๒๒,๓๘๐ ไร่
- ดั่งแรด ๗,๘๘๕.๗๕ ไร่
- ดั่งวง ๑,๒๗๒.๕๐ ไร่
- โรสีขามะพร้าว ๒,๖๐๔.๗๕ ไร่

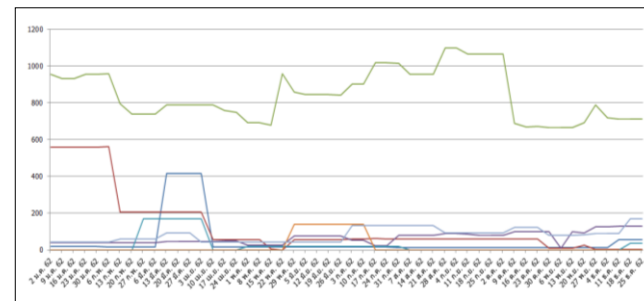
กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูปลาน้ำมัน ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

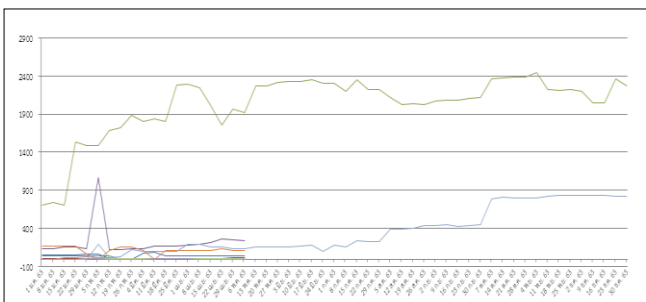
ปี ๒๕๖๐

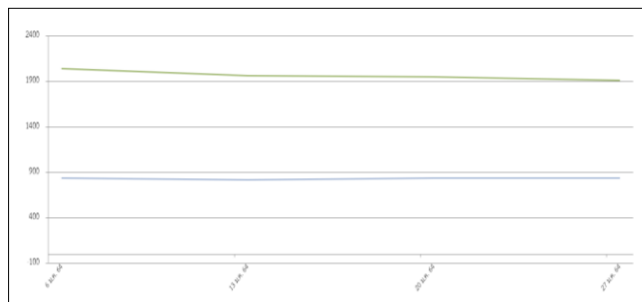
ปี ๒๕๖๑

ปี ๒๕๖๒

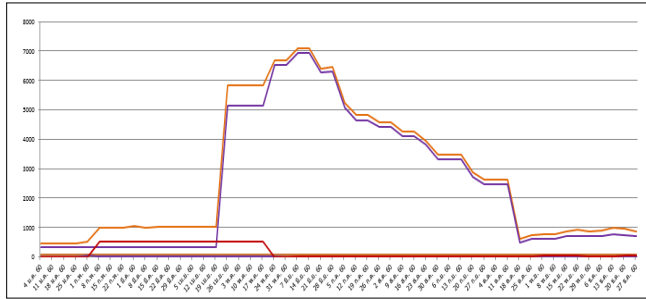
ปี ๒๕๖๓

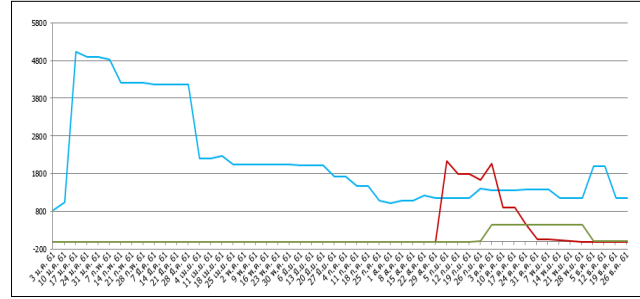
ปี ๒๕๖๔

- ตัวงแรด ๑,๙๐๘.๗๕ ไร่
- โรคลำต้นเน่า ๘๓๗ ไร่

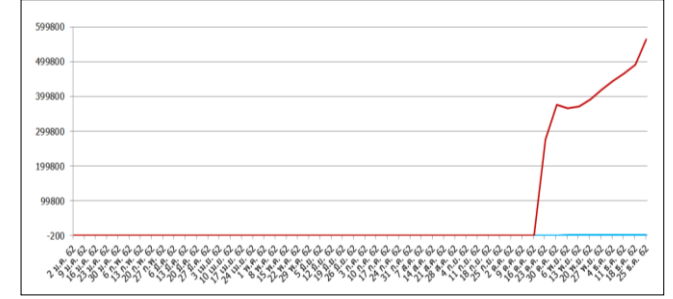
กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูยางพารา ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

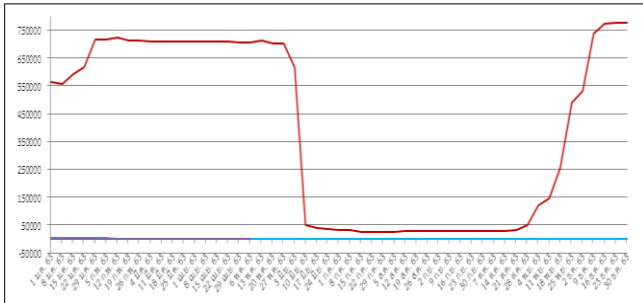
ปี ๒๕๖๐

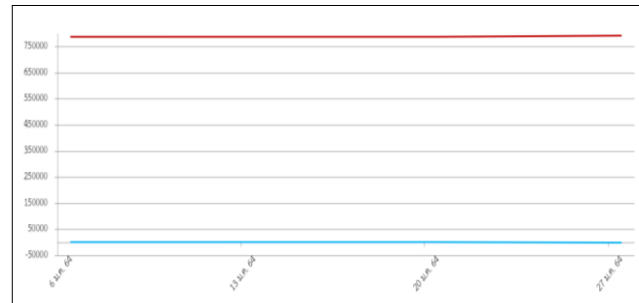
ปี ๒๕๖๑

ปี ๒๕๖๒

ปี ๒๕๖๓

ปี ๒๕๖๔

- โรครากขาว ๔๙๔ ไร่
- โรคใบร่วง ๗๙๓,๑๙๖.๘๗ ไร่